

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

«Актуальні питання спеціальної онкоморфології»

1. Загальна інформація

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	222 Медицина, третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Форма навчання	очна денна, очна вечірня форми
Назва навчальної дисципліни	Актуальні питання спеціальної онкоморфології
Кафедра	Патологічної анатомії та судової медицини
Е-mail кафедри	Kaf_pathanatomy@meduniv.lviv.ua
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний email, Google scholar, Scopus)	<p>Поспішіль Юрій Олексійович, д.м.н., проф. https://scholar.google.com.ua/citations?hl=en&user=jXE2HZYAAAAJ ypospishil@yahoo.com</p> <p>Зербіно Дмитро Деонисович, д.м.н., проф., академік АМН України, член-кореспондент НАН України https://scholar.google.com/citations?user=kLWUjv4AAAAJ dmytro.zerbino@gmail.com</p> <p>Волос Лілія Іванівна, д.м.н., проф. https://scholar.google.com.ua/citations?user=WwCZtW0AAAAJ&hl=en liliya.volos@gmail.com</p> <p>Кузик Юлія Іванівна, д.м.н., доц. https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=ru&user=X1OqKLgAAAAJ juliakuzyk21@gmail.com</p> <p>Гаврилюк Олена Михайлівна, д.м.н., доц. https://scholar.google.com.ua/citations?user=6N9mI_YAAAAJ&hl=uk e.m.gavrilyuk@gmail.com</p> <p>Вовк Володимир Іванович, к.м.н., доц. https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=YwVZ6vQAAAAJ vovkvi@yahoo.com</p> <p>Серветник Марта Ігорівна, к.м.н., доц. https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=iQakMisAAAAJ doctorservetnyk@gmail.com</p>
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	За вибором аспіранта/ів
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/вибіркова)	Вибіркова
Кількість кредитів ECTS	3,0
Кількість годин (лекції/практичні/семінарські заняття/)	90 год (8/28/8/46 - очна форма)

самостійна робота аспірантів)	
Консультації	відповідно до затвердженого графіку, відповідальними за дисципліну викладачами

2. АНОТАЦІЯ ДО ДИСЦИПЛІНИ

Силабус з дисципліни «Актуальні питання спеціальної онкоморфології» вивчає морфологічні особливості пухлин окремих систем і органів, зокрема пухлин системи крові, легень, органів шлунково-кишкового тракту, печінки та підшлункової залози, жіночих статевих органів і грудної залози, сечовидільної системи та чоловічих статевих органів, ендокринних органів, нервової системи та пухлин дитячого віку. Розділ спеціальної патоморфології завершується розглядом перспектив розвитку теоретичної і клінічної онкоморфології. Отримані при вивченні дисципліни знання є важливими для професійної і наукової підготовки практичних лікарів, як патологоанатомів, так і клінічних онкологів та онкохірургів та науковців в цих галузях.

3. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни є вивчення етіології, патогенезу, макроскопічних та мікроскопічних особливостей окремих пухлин, що передбачає: вивчення загальних біологічних та клініко-морфологічних особливостей пухлин; вивчення методів морфологічної діагностики пухлин; вивчення морфологічних особливостей пухлин з різних тканин, систем та окремих органів.

Основними завданнями дисципліни є :

- Визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми спеціальної онкоморфології;
- Вільно володіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку; використовувати новітні методи дослідження в патоморфології;
- Визначати морфологічні диференційно-діагностичні ознаки пухлин внутрішніх органів із подальшим використанням одержаних даних у практичній роботі лікаря;
- Інтерпретувати результати різних морфологічних (гісто- та імуногістохімічних) методів досліджень;
- Інтерпретувати особливості мікроскопічної та ультрамікроскопічної будови структур органів як структурне підґрунтя розвитку пухлин та їх клінічних проявів.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії наступних *компетентностей та програмних результатів навчання*

1. Інтегральна компетентність: здатність ефективно вирішувати комплексні наукові та практичні проблеми в галузі медицини **за спеціальністю «патологічна анатомія»**, організовувати і виконувати власну науково-дослідницьку роботу з метою генерування нових систематизованих знань, що мають теоретичне і практичне значення, можуть успішно впроваджуватись у вітчизняний й міжнародний дослідницький та освітній простір, практичну медицину та інші сфери життя.

2. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до науково-професійного, світоглядного та загальнокультурного саморозвитку і самовдосконалення.

ЗК2. Здатність автономно виконувати фахову та науково-дослідницьку роботу з дотриманням принципів академічної доброчесності, авторського права та наукової етики.

ЗК3. Здатність до різнобічного пошуку, самостійного аналізу та систематизації інформації з використанням сучасних комунікаційних та інформаційних технологій.

ЗК4. Здатність спілкуватись і взаємодіяти в науково-професійному та освітньому середовищі, в тому числі, - на міжнародному рівні.

ЗК5. Здатність незалежно мислити, виявляти, формулювати й ефективно вирішувати проблеми наукового характеру, приймати відповідальні рішення, продукувати нові знання та ідеї.

ЗК6. Здатність проводити моніторинг виконаних робіт, здійснювати оцінку інтелектуального продукту та забезпечувати його якість.

ЗК7. Здатність до опрацювання, аналізу, узагальнення, обговорення та представлення результатів власного наукового дослідження у вигляді усної та письмової презентації державною й іноземною мовами, опанування майстерністю вести наукову дискусію з демонстрацією вільного володіння науковою термінологією, риторикою та культурою наукового мовлення.

ЗК8. Здатність працювати в команді, організовувати, планувати та прогнозувати результати власної чи колективної роботи, нести відповідальність за досягнуті результати, діяти в нових умовах, керувати роботою інших осіб та мотивувати їх для досягнення спільної мети.

3. Фахові компетентності (ФК):

ФК1. Здатність аналізувати, відтворювати та інтерпретувати основні концепції, теорії, гіпотези, сучасний стан проблем та досягнень в області спеціальної онкоморфлогії.

ФК2. Здатність розробляти та управляти науковими проєктами в галузі патоморфології і морфологічної діагностики пухлин, формулювати зміст та новизну дослідження.

ФК3. Здатність встановлювати потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень в галузі спеціальної онкоморфології, генерувати нові знання, наукові гіпотези, теорії та концепції щодо розвитку, перебігу, прогнозування наслідків та ускладнень пухлин різної локалізації.

ФК4. Здатність обирати та використовувати сучасні методи дослідження у онкоморфології (гістохімічні, імуногістохімічні, електронно-мікроскопові, метод електронної імуногістохімії, молекулярно-біологічні) відповідно до поставленої мети, завдань та очікуваних результатів.

ФК5. Здатність інтерпретувати, аналізувати та узагальнювати результати власних наукових досліджень з патоморфологічної діагностики пухлин, визначати їх місце в системі існуючих знань, дотримуючись принципів наукової етики, академічної доброчесності та авторського права.

ФК6. Здатність впроваджувати нові знання з питань сучасної морфологічної діагностики і диференційної діагностики пухлин у наукову сферу, освітній процес і практичну роботу за фахом «патологічна анатомія».

4. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Безперервно самовдосконалюватись та застосовувати здобуті науково-професійні знання та вміння з морфологічної діагностики пухлин у науковій, фаховій та освітній діяльності.

ПРН 2. Використовувати концептуальні та методологічні знання для організації й самостійного виконання наукового дослідження за обраним науковим напрямком в області морфологічної діагностики пухлин.

ПРН 3. Добирати, аналізувати, інтерпретувати, коректно оцінювати і творчо використовувати клінічну та наукову інформацію стосовно причин розвитку, особливостей пато- та морфогенезу, підходів до прижиттєвої морфологічної діагностики в спеціальній онкоморфології, а також їх комбінацій, які створюють морфологічний субстрат різноманітних видів пухлин.

ПРН 4. Вміти виявити та окреслити не вирішені проблеми щодо особливостей морфогенезу та прижиттєвої морфологічної діагностики пухлин різного гістогенезу з подальшим визначенням шляхів їх вирішення.

ПРН 5. Продувати нові знання та ідеї, формулювати наукові гіпотези, теорії та концепції в галузі патологічної анатомії з урахуванням та дотриманням принципів наукової етики й академічної доброчесності.

ПРН 6. Самостійно аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати, узагальнювати, систематизувати клінічні та наукові дані стосовно причин розвитку, особливостей пато- та морфогенезу, підходів до прижиттєвої морфологічної діагностики пухлин та їх варіабельних поєднань.

ПРН 7. Розробляти дизайн і план власного дослідження за фахом «Патологічна анатомія» на основі самостійно сформульованих мети і завдань.

ПРН 8. Обирати, застосовувати і вдосконалювати сучасні методики дослідження процесів в спеціальній онкоморфології.

ПРН 9. Розробляти та впроваджувати нові способи морфологічної діагностики спеціальної онкоморфології, їх наслідків та ускладнень.

ПРН 10. Використовувати здобуті в результаті дослідження нові знання етіології, аспектів пато- та морфогенезу процесів в спеціальній онкології у практичній діяльності й освітньому процесі.

ПРН 15. Розвивати комунікації та застосовувати навички міжособистісних взаємодій в науковому, професійному, освітньому та міждисциплінарному середовищах.

ПРН 16. Дотримуватися принципів наукової етики у роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами (при умові використання експериментальних досліджень).

ПРН 17. Використовувати принципи академічної доброчесності та нести відповідальність за достовірність отриманих та оприлюднених наукових результатів.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОНКОМОРФОЛОГІЇ»

№	Назва розділу / модулю	Кредити	Години	Вид заняття (години)			
				Лекції	Семінари	Практичні Заняття	Самостійна робота
Очна денна, очна вечірня форма							
1.	Актуальні питання спеціальної онкоморфології	3	90	8	8	28	46
	Всього	3	90	8	8	28	46

Тематичний план лекцій

№	Назва теми	Години
1.	Морфологічні особливості пухлин органів шлунково-кишкового тракту.	2
2.	Морфологічні особливості пухлин жіночих статевих органів.	2
3.	Морфологічні особливості пухлин сечовидільної системи та чоловічих статевих органів.	2
4.	Морфологічні особливості пухлин ендокринних органів.	2
	Разом:	8 год

Теми практичних занять (очна денна, очна вечірня форми)

№	Назва теми	Години
1.	Морфологічні особливості пухлин легень.	2
2.	Морфологічні особливості пухлин органів шлунково-кишкового тракту.	2
3.	Морфологічні особливості пухлин печінки.	2
4.	Морфологічні особливості пухлин підшлункової залози.	2
5.	Морфологічні особливості пухлин жіночих статевих органів.	2
6.	Морфологічні особливості пухлин грудної залози.	2
7.	Морфологічні особливості пухлин сечовидільної системи та чоловічих статевих органів.	2
8.	Морфологічні особливості пухлин ендокринних органів.	2
9.	Морфологічні особливості нейроендокринних пухлин.	2
10.	Морфологічні особливості пухлин нервової системи.	2
11.	Морфологічні особливості пухлин дитячого віку.	2
12.	Морфологічні особливості пухлин шкіри.	2
13.	Перспективи розвитку теоретичної і клінічної онкоморфології.	2
14.	Підсумкове заняття.	2
	Разом:	28 год

Теми семінарських занять (очна денна, очна вечірня форми)

№	Назва теми	Години
1.	Морфологічні особливості пухлин легень.	2
2.	Морфологічні особливості пухлин жіночих статевих органів.	2
3.	Морфологічні особливості пухлин сечовидільної системи та чоловічих статевих органів.	2
4.	Перспективи розвитку теоретичної і клінічної онкоморфології.	2
	Разом:	8 год

Теми для самостійної роботи (очна денна, очна вечірня форми)

№	Назва теми	Години
1.	Морфологічні особливості пухлин легень.	2
2.	Морфологічні особливості пухлин органів шлунково-кишкового тракту.	5
3.	Морфологічні особливості пухлин жіночих статевих органів.	5
4.	Морфологічні особливості пухлин грудної залози.	5
5.	Морфологічні особливості пухлин сечовидільної системи та чоловічих статевих органів.	5

6.	Морфологічні особливості пухлин ендокринних органів.	5
7.	Морфологічні особливості нейроендокринних пухлин.	5
8.	Морфологічні особливості пухлин нервової системи.	5
9.	Морфологічні особливості пухлин дитячого віку.	2
10.	Морфологічні особливості пухлин шкіри.	5
11.	Перспективи розвитку теоретичної і клінічної онкоморфології.	2
	Разом:	46 год

5. ВИДИ КОНТРОЛЮ (ПОТОЧНИЙ І ПІДСУМКОВИЙ)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння аспірантами навчального матеріалу. Формами поточного контролю є:

- тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, з визначенням правильної послідовності дій, з визначенням відповідності, з визначенням певної ділянки на фотографії чи схемі («розпізнавання»);
- індивідуальне усне опитування, співбесіда;
- розв'язання типових ситуаційних задач;
- контроль практичних навичок.

Комплексне оцінювання навчальної діяльності здійснюється виставленням традиційної оцінки, яка конвертується у бали відповідно у кожному з занять, аспірант отримує на практичному занятті: оцінку «5» - якщо він виконав правильно не менше 90% навчальних завдань; оцінку «4» - якщо він виконав правильно не менше 80% навчальних завдань; оцінку «3» - якщо він виконав правильно не менше 60% навчальних завдань; оцінку «2» - якщо він виконав правильно менше 60% навчальних завдань; На кінцевому етапі заняття викладач виставляє набрану суму балів і традиційну оцінку в журналі успішності.

Самостійна робота аспіранта оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки аспіранта.

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання проводиться по завершенню вивчення дисципліни у вигляді заліку.

Шкали оцінювання традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS

Залік – це форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у письмовій формі, з використанням навчальної платформи Misa, відповідно до розкладу. Триває 2 академічних години.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 120 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих аспірантом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 120}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала
5	200	4,6	184	4,17	167	3,77	151	3,35	134
4,97	199	4,57	183	4,14	166	3,74	150	3,32	133
4,95	198	4,52	182	4,12	165	3,72	149	3,3	132
4,92	197	4,5	180	4,09	164	3,7	148	3,27	131
4,9	196	4,47	179	4,07	163	3,67	147	3,25	130
4,87	195	4,45	178	4,04	162	3,65	146	3,22	129
4,85	194	4,42	177	4,02	161	3,62	145	3,2	128
4,82	193	4,4	176	3,99	160	3,57	143	3,17	127
7,8	192	4,37	175	3,97	159	3,55	142	3,15	126
4,77	191	4,35	174	3,94	158	3,52	141	3,12	125
4,75	190	4,32	173	3,92	157	3,5	140	3,1	124
4,72	189	4,3	172	3,89	156	3,47	139	3,07	123
4,7	188	4,27	171	3,87	155	3,45	138	3,02	121
4,67	187	4,24	170	3,84	154	3,42	137	3	120
4,65	186	4,22	169	3,82	153	3,4	136	Менше 3	Недостатньо
4,62	185	4,19	168	3,79	152	3,37	135		

Бали з дисципліни для аспірантів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	2

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності аспірантів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ АСПІРАНТІВ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Морфологічні особливості пухлин легень.
2. Морфологічні особливості пухлин органів шлунково-кишкового тракту.
3. Морфологічні особливості пухлин печінки.
4. Морфологічні особливості пухлин підшлункової залози.

5. Морфологічні особливості пухлин жіночих статевих органів.
6. Морфологічні особливості пухлин грудної залози.
7. Морфологічні особливості пухлин сечовидільної системи.
8. Морфологічні особливості пухлин чоловічих статевих органів.
9. Морфологічні особливості пухлин ендокринних органів.
10. Морфологічні особливості нейроендокринних пухлин.
11. Морфологічні особливості пухлин щитоподібної залози.
12. Номенклатура пухлин нервової тканини.
13. Морфологічні особливості пухлин центральної нервової системи.
14. Морфологічні особливості пухлин вегетативної і периферійної нервової системи.
15. Морфологічні особливості пухлин дитячого віку.
16. Морфологічні особливості пухлин шкіри.
17. Перспективи розвитку теоретичної і клінічної онкоморфології.

8. ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Струков А. І., Сєров В. В. Патологічна анатомія: Підручник // Пер. з рос. 4-го вид., стереотипне. – Х.: Факт, 2004. – 864 с.
2. Шлопов В. Г. Патологічна анатомія. Підручник. - Вінниця: Нова Книга, 2004. - 768 с.
3. Патоморфологія: національний підручник / За ред. В. Д. Марковського, В. О.Туманського. - К.: ВСВ «Медицина», 2015. – 936 с.
4. Основи патології за Роббінсом: пер. 10-го англ.. вид.: у 2 т. Т. 1 / Віней Кумар, Абул К. Аббас, Джон К. Астер; наук. ред. пер. Проф. І. Сорокіна, С. Гичка, І. Давиденко. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – XII, 420 с.
5. Основи патології за Роббінсом: пер. 10-го англ.. вид.: у 2 т. Т. 2 / Віней Кумар, Абул К. Аббас, Джон К. Астер; наук. ред. пер. Проф. І. Сорокіна, С. Гичка, І. Давиденко. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – XII, 532 с.

Додаткова:

1. Robbins basic pathology. 10th edition / Ed. by Vinay Kumar, Abul K. Abbas, Jon C. Aster. - Philadelphia: Elsevier Inc., 2018. - 952 p.
2. Diagnostic histopathology of tumors: 2 Volume Set / Ed. by Christopher D. M. Fletcher. 4th ed. - Churchill Livingstone, 2013. - 2296 p.
3. Diagnostic Immunohistochemistry: Theranostic and Genomic Applications. 5th Edition / Ed. by David J. Dabbs. Elsevier. 2018. 944 p.
4. Silverberg's principles and practice of surgical pathology and cytopathology. 2 Volume Set / Ed. by Steven G. Silverberg, Ronald A. DeLellis, William J. Frable, Virginia A. LiVolsi, Mark R. Wick. 4th ed. - Churchill Livingstone Elsevier, 2006. - 2428 p.
5. Cytology: diagnostic principles and clinical correlates. 3rd ed. / Edmund S. Cibas, Barbara S. Ducatmans. – Saunders Elsevier, 2009. 537 p.
6. Coleman W., Tsongalis G. Diagnostic molecular pathology: A guide to applied molecular testing. Academic Press, 2016. 585 p.

Інформаційні ресурси:

- 1.<http://library.med.utah.edu/WebPath/webpath.html>
- 2.<http://www.webpathology.com/>
- 3.<https://www.geisingermedicallabs.com/lab/resources.shtml>
- 4.<http://www.pathologyoutlines.com>
- 5.<https://www.amp.org>